

1.) Sklep I., katerega je storil občinski svet v svoji seji dne 12. decembra 1894. v zadevi električne naprave, izpremeni se toliko, da si mesto Ljubljana ne zgradi električne naprave za izmenične toke, marveč da si zgradi električno napravo za istomerne toke z uporabo akumulacij.

2. Občinski svet ljubljanski sklene, da se grajenje ljubljanske električne naprave na postavi predloženega načrta pogodbe, ki se ob enem z vsemi pripadajočimi prilogi odobri, izroči dunajski tvrdki Siemens & Halske pod pogojem, da postane ta pogodba pravoveljavna le takrat, ako dobi sklep dež. zbora, s katerim se mestni občini ljubljanski za grajenje električne naprave dovoljuje najetje posojila v znesku 400.000 gld., najvišje potrjenje.

3.) Mestnemu magistratu se naroča, da o sklepu pod 2) nemudoma obvesti dunajsko tvrdko Siemens & Halske ter pozove, da v zmislu svoje izjave z dne 7. marca 1896 s svojim delom takoj prične.

4.) Mestnemu magistratu se naroča, da vse potrebno ukrene in stori, da mestna občina kar najhitreje dobi koncesijo za zgrajenje „električne naprave za električno razsvetljavo in prenašanje sil.“

5.) Dosedanje tehniška enkêta, sestojêca iz sledečih članov: deželni inženir J. V. Hrásky, ravnatelj Andrej Senekovič in ravnatelj Ivan Šubic, se pooblašča, da posluje za časa grajenja naprave kot nadzorovalni odsek. Ob enem se temu odseku naroča, da za svoje poslovanje sestavi posebno navodilo ter je, preden stopi v veljavo, predloži občinskemu svetu v potrjenje.

6.) V zmislu sklepa V. v seji občinskega sveta z dne 12. decembra 1894 se magistratu naroča, da takoj razpiše provizorično službo elektrotehniškega inženerja s plačo po dogovoru odmerjeno, kateri mora prevzeti za časa grajenja stavbeno vodstvo in za časa delovršbe vodstvo vse naprave.

7. Magistratu se naroča, da v zmislu določila pogodbe preskrbi potrebne prostore za pisarniške namene, kakor tudi za magazine.

Predno se je pričela debata o teh predlogih, naznanil je župan Grasselli, da mu je došel od tvrdke Ganz & Comp. obširen memorandum, v katerem se pobija ocena in mnenje izvedenca prof. Schlenka ter dokazuje prednost električne naprave z izmeničnimi toki. V generalni debati oglašili so se k besedi obč. svet. Gogola, Hrasky, dr. Gregorič, vitez Ziterer, Šubic in poročevalec Senekovič. Obč. svet. Gogola priporočal je, naj se da tvrdki Ganz & Comp. prilika, da popolnoma pojasni svoj projekt. Podjetje, za katero se gre, je veljavno in mestni zbor zadela bi huda odgovornost, ako bi natanko ne pretehtal vseh okolištin. Govornik predlaga, naj se zasliši še jeden izvedenec o vseh projektih. Tudi obč. svet. dr. Gregorič pritrdil je temu nasvetu, obč. svet. Hrasky pa je izjavil, da je tvrdka Ganz & Comp. imela zadosti prilike, da nam predoči prednost svojega sistema. Poročevalec Senekovič pojasnil je v obširnem govoru razna vprašanja, izjavil se proti predlogu obč.

svetnik Gogole ter v tej seji od točke do točke ovrgeti trditve, izražene v spomenici tvrdke Ganz & Comp., vsled česar je obč. svet. Gogola svoj predlog umaknil.

V specialni razpravi vsprejel je občinski svet soglasno predloge odseka za električno napravo ter odobril pogodbo, s katero se izročajo dela pri električni napravi tvrdki Siemens & Halske. Tvrdka obvezana je, dela pospešiti tako, da se bode električna naprava v osmih mesecih računši od dneva, ko bode dogotovljeno poslopje centrale, lahko izročila njenemu namenu.

Poročevalec Senekovič predlagal je nadalje, naj občinski svet izreče pismeno zahvalo c. kr. višjemu inženjerju g. Žužku za njegovo trudoljubivo dveletno sodelovanje v enkêti, čemur je občinski svet z dobroklici pritrdil, istotako predlogu podžupana viteza dr. Bleiweisa, naj se izreče članom enkête obč. svet. Hraskemu, Senekoviču in Šubicu zahvala za njih veliki trud.

Obč. svet. Hrasky predlagal je, naj bi se uporabil par, ki bode preostajal v centrali, za napravo kopališča ali pralnice, obč. svet. dr. Gregorič pa je izrazil željo, naj bi se skrbelo za to, da bi tukajšnji dnevnik obširno poročali o električni napravi, ker se občinstvo za to zadevo jako zanima.

Konečno zahvalil se je višji inženir Hochenegg, ki je kot zastopnik tvrdke Siemens & Halske prisostvoval seji, občinskemu svetu za izkazano zaupanje ter obljubil, da bode tvrdka storila vse, da opraviči v njo stavljeno zaupanje.

Poročilo o mojsterskih tečajih za čevljarje leta 1895. v c. kr. tehnološki obrtnem muzeju na Dunaju.

Od prvega do zadnjega decembra 1895 vložilo se je 249 prošnje radi vsprejema v tečaj za čevljarje mojstre. 151 prošenj je spisanih v nemškem 98 pa v češkem jeziku. 96 jih je od mojstrov, 153 pa od pomočnikov. Z ozirom na neprimirno kvalifikacijo se je odklonilo že 121 prošenj.

Od 151 nemških prošenj jih je iz zborničnega okoliša: Spodnje Avstrijsko 33, Zgornje Avstrijsko 1, Solnograd 1, Inomost 3, Bolzan 2, Koroško 7, Kranjsko 5, Gradec 5, Ljubno 2, Šlezija 13, Praga 13, Plzenj 6, Liberce 15, Budevice 1, Heb 11, Brno 8, Olmuc 9, Lvov 12, Krakov 3, Bukovina 1.

Pri izberi prosilcev pomagajo trgovske zbornice, zadruga, obrtna društva, občinski zastopi in zaupni možje. Določba, po kateri znaša šolnina za tečaj 25 gld. in je oprostitev od šolnine najbližja olajšava za obisk tečajev manj premožnim, je imela dozdevno le teoretično vrednost.

V skoro vseh prošnjah se je prosilo za ustanove, in kjer ne, zgodilo se je to le radi tega, ker prosilec ni vedel, da je olajšava mogoča.

Štipendije znašajoče 50 do 150 gld. so se odmerjale vedno z ozirom na osebne razmere, oddaljenost domovine in glede na to, ali je prosilec mojster ali po-

močnik. Od sedaj naprej bota pa samo dve vrsti štipendij in sicer 70 gld. za pomočnike in 90 gld. za mojstre. Jedina spremenljiva točke so potni troški. Izjema v tem pravilu je le pri dunajskih prosilcih in sicer se je odmerila za mojstre štipendija 60 gld., za pomočnike pa 50 gld.

Dosedaj so bili na Dunaj 4, v Ustju na Češkem 1 tečaj. Od 4 dunajskih tečajev je bil pri drugem učni jezik češki. 48 obiskovalcev (27 mojstrov in 22 pomočnikov) se razdeli na posamezne kronovine sledeče: Spodnje Avstrijsko 7, Tirolsko 8, Predarelsko 3, Koroško 2, Kranjsko 2, Štajersko 2, Šlezija 4, Češko 22, Moravsko 3, Galicija 4.

Učni črtež na teh tečajih obsega sledeče predmete:

a) jemanje mere, strokovno risanje, prikrojevanje, ročno delo v izdelavi gornjih delov, izdelava spodnjih delov.

b) Izdelovanje čevljev s pomočjo najvažnejših modernih delavskih pripomočkov in strojev, ki se gonijo z roko in nogo.

c) Obrtno knjigovodstvo in kalkulacija.

Kakor poroča strokovni učitelj, ni v začetku tečajevem poprečno skoro nobeden prositelj zmožen kopita in vzorce rezati. Noben nima pojma o anatomiji noge, o kalkulaciji. 50 % jih ni zmožnih jemati mero, gorenje dele pripravljati, prešivati. 30 % jih ne zna napravljati spodnjih delov.

V svrhu nadzorstva tečajev učnega napredka itd. se je ustanovil strokovni odbor, ki obstaja iz dvornega svetnika W. Exnerja, kustosa inženjerja L. Loosa, konceptnega adjunkta dr. A. Vetterja, dalje iz voljenih udov tovarnarjev, čevljarjev: Ahorner, izdelovatelj gornjih delov Eigel, dvornega čevljarja Scheer, mojstrov Weigert in Westphal in izdelovalca kopit Wanke.

Strokovni odbor ima vsaki teden pogovore, h katerim se kličejo tudi učenci, in v vsakem tečaju je eno veliko zborovanje.

Od čevljev izdelanih v teh tečajih je bilo 74 parov iz prijaznosti naročenih. Razun teh čevljev se je oddalo zastoj 8 parov potrebnim učencem c. kr. tehnološkega obrtnega muzeja in 19 parov c. kr. sirotišnici v IX. okraju.

Med drugimi, v tečajih izdelanimi predmeti je omeniti: noge iz mavca, risarije, kopita, krojne vzorce različne velikosti in oblike, ki so se z ozirom na poznejše event. učno delovanje dale absolvertom.

Kar se tiče nadaljne usode posameznih obiskovalcev, bi bilo opomniti:

Bogocz (sedaj na Dunaju) gre v svojo šlezko domovino, da ustanovi tam privatno učilnico. Eder (Kindberg) predava in poučuje v zadrugi. Hiebsch (Mariaschein) ravno tako. Jamnik, Veverka, Vrána, (Praga) imajo postati strokovni učitelji. Octovsky, Laštovka bota postala potovalna učitelja na Češkem. Celewicz in Metzger sta voditelja in predelavca v galiških deželnih in vzornih delavnicah.

Wenzel je postal voditelj levovske vojaške dobavne družbe itd. itd.

Prihodnje leto bodo 4 tečaji na Dunaju in 8 tečajev izven Dunaja.

Razun tečajev za čevljarske mojstre so se po naročilu c. kr. trgovinskega ministerstva t. l. ustanovili na c. kr. tehnološkem obrtnem muzeju mojsterski tečaji za stavbene mizarje mojstre. Udeležujejo se jih lahko mizarji iz vsek kronovin tostran Litave in sicer se je prvi tečaj te vrste začel že koncem marca t. l.

Obrtnijske raznoterosti.

Kako na Angleškem posvečujejo nedelje. Za večji del evropskih prebivalcev so nedelje in prazniki dnevni počitka in zabave; za železnične, poštne in druge uradnike, in mnogokrat tudi za posle, pa dnevi napornega dela. Večina ljudij misli da spolnijo svoje verske dolžnosti, ako greje samo k božji službi v cerkev ali še to ne. To pa ni dosti. Angleški narod je zelo praktičen, ne péča se z nobenimi ničemurnimi rečmi in trgovino ceni višje kot vse, in vendar, kako posvečuje nedelja in praznike! Že v soboto popoldne neha vse delo, zakaj čas je treba porabiti za nakupovanje raznih stvari, zabavo in drugo. Če gremo v soboto ob eni uri popoldne skozi ulice Londona ali pa drugzega angleškega mesta, kjer so štacune, delavnice itd., vlada tam šum in gnječa dvakrat tako velika nego navadno. Po južini grejo cele družine na sprehód in se kratkočasijo z raznimi igrami, katerih se udeležujejo revni in bogati. Druzega dne zjutraj (v nedeljo), komaj se človek prebudi, zdi se mu čudno, da na ulicah vlada nenavadna tišina. Kavarne in gostilne so prazne, vsak je domá. Po zajutreu gre vsak, kdor le more v cerkev. Pošta je zaprta, večina železničnih vlakov ne vozi, samo zjutraj in zvečer vozijo nekateri vlaki, omnibusi in tramvaji in sicer s tem namenom, da pospešujejo obiskovanje cerkev. Vse prodajalnice so zaprte. V gostilnah in hotelih je dovoljeno prodajati jedi in pijače samo tistim, kateri se skažejo, da je njih domačija od mesta 6 milj oddaljena. Na Angleškem se nihče ne upa v nedeljo prirediti kakšno plesno veselico. Ravno tako se posvečujejo nedelje in prazniki v Kodanju, poglavitem mestu Danske. Tu so celo lekarne in trafike zaprte. Če je kadilec ali „šnofalec“ pozabil kupiti v soboto smodke in tobak, ima v nedeljo post. — Kako je s posvečevanjem nedelj in praznikov pri nas? Vsak naj sam pogleda!

Velikanski viri potroleja. Pred nekaj dnevi so v Sistersville, v Ameriki zavrtali nov velikanski vir potroleja, iz tega vira pridobe vsako uro po 250 sodčkov potroleja ali 6000 sodčkov na dan. Ta novi vir je lastnina Victor družbe v West Virginiji. Nahaja se na Weekly farmi v Wick okraju v Tayler County v bližini Sisterville in kakih 600 čevljev od velicega Kyle vira, lastnina Devonian družbe, kateri daje na uro 30 do 40 sodčkov potroleja. Novi vrelec je takoj pri zavrtanju dajal po 100 do 110 sodčkov potroleja v uri, nekaj ur kasneje pa že po 200, zadnja poročila po naznanjajo radovednemu svetu, da celo po 250 sodčkov potroleja na uro pridobe iz tega vrelea. Sedaj bodo napravili velike sesalne priprave in vsakdo hoče poskusiti tam svojo srečo.

Mlinska obrt se v Rusiji grozno hitro razvija zlasti ob Volgi. V petih gubernijah je 41 velicih trgovinskih mlinov, ki slednji dan nameljejo $2\frac{1}{2}$ milijona kilogramov moke. Poleg teh mlinov je pa v onih krajih več manjših mlinov, ki delajo za plačilo in na leto pomeljejo do 245 milijonov kilogramov žita. Mlinarji si prizadevajo doseči, da se bi iz Rusije izvažala moka, ne pa žito.